A neurobiológia mestere

*Szobrot állítottak **Apáthy István** emlékére a Humánmorfológiai és Fejlődésbiológiai Intézet második emeletén. A Kolozsváron élt tudós Budapesten kapta orvosi diplomáját 1885-ben. A trianoni békeszerződést követően Budapestre jött, de korábban szerzett szívbetegsége elhatalmasodott rajta és 57 évesen, 1922-ben meghalt.*

■ **Szél Ágoston** és **Nemeskéri Ágnes**

A március 4-i szoboravató ünnepségen elhangzott nyitóbeszédében dr. **Sótonyi Péter** professzor, rector emeritus, kiváló személyiségnek és **Lenhossék Mihály** tudományos ellenfelének nevezte Apáthyt, kora legnagyobb hisztológusát. Mint mondta, a **Siklósi Éva** szobrászművész alkotta mellszobor elhelyezésével az anatómiai épületben egymás mellé kerül a nagytiszteletű Lenhossék Mihály és korának másik nagy anatómus tudósa: Apáthy István. Végezetül köszönetet mondott mindazoknak, akik a szobor állításán fáradoztak: az intézet munkatársainak, az itt működő Apáthy István Alapítványnak és nem utolsósorban az alkotónak.

A szép számmal megjelent vendégeket az intézet igazgatója, dr. **Szél Ágoston** professzor köszöntötte, név szerint megnevezve a leszármazottak közül jelen lévő dr. **Apáthy Ágnes** főorvosasszonyt (ORFI). Bevezetőjében a hagyománytisztelet fogalmának jelentésén is elidőzött. Mint mondta, nemcsak a jelen nemzedék, hanem az utánunk következők számára is üzenettel bír, és az értékek átadásának leghitelesebb módja, ha a tisztelt elődök szobor alakban köztünk vannak, nap mint nap látjuk őket, beszélünk róluk az ifjabbaknak. A szoborba mintázott alak személyisége rajtunk, hagyományőrzőkön keresztül átsugárzik utódainkra – mondta.

Iskolateremtő szövettanász

Az ifjú kutatók számára akkor is példaként állítja a professzor Apáthy Istvánt, ha kiváló és alapos munkája nem azt az eredményt hozta, amit reméltek tőle. Apáthy írta le ugyanis először, s ma már tudjuk, tévesen, az idegsejt azon filamentumait, amelyek az ingerület sejtről sejtre való átvitelének egységei.

Apáthy egy kortársa, **Lamprecht Kálmán** polihisztor szavait idézte Szél Ágoston, hogy szemléletesen bemutassa a kiváló anatómus tudóst a közönség számára: *„Ura volt, korlátlan ura a mikroszkópiumnak, a szövetbúvár finom bonckésének, a mikrotomnak. Ura volt az állati szöveteket, az állati sejtelemeket festő vegyszereknek, a bonyolult lencserendszernek, és megteremtője a modern mikrotechnikának. Messze világrészek búvárai tengereken keltek át, hogy megcsodálják mikrotechnikai művészetét, és negyed századon át nyaranta Nápolyban, télen Kolozsváron gyűltek köré tanítványai. Egy emberöltőn át mestere és középpontja a maga-teremtette iskolának."*

Az ünnepség következő részében dr. **Nagy Nándor**, a Humánmorfológiai Intézet adjunktusa, aki maga is Kolozsváron tanult, idézte fel Apáthy István élettörténetét. Előadásának rövidített változatát a 15. oldalon olvashatják.

„Nagy nemzetek emelik az ő fiaikat, kis nemzeteket pedig fiaiknak kell emelni."

Apáthy István

■ **Nagy Nándor**

Őt követően dr. **Nemeskéri Ágnes** docensasszony, az Apáthy István Alapítvány kuratóriumának elnöke, beszélt a tíz éve létrehozott alapítvány céljairól, működéséről. Következő lapszámunkban olvashatják az alapítvány tevékenységének bemutatását.

Eredményhirdetés

Az Apáthy István Preparátumkészítő Pályázatra ez évben kilenc munkát nyújtottak be. A bírálat február 26-án zajlott le. A pályamunkák kiemelkedő színvonalúak, több munka részét képezi tudományos diákköri kutatásnak, melyekről közlemények írása van előkészületben. Az eredményhirdetésre a március 15-i egyetemi ünnepségen került sor, a díjazottak nevét következő lapszámunkban olvashatják.

Ezután leplezte le a szobrot Nemeskéri Ágnes és Szél Ágoston. Az alkotó, Siklósi Éva szobrászművész, **Józsa Bálint** tanítványa, részt vett az EOK-ban található egyetemi címer megalkotásában is. Különleges feladatot jelentett számára Apáthy István szobrának elkészítése, s hogy jobban megismerhesse a megformázandó személyiségét, elolvasta a róla rendelkezésre álló írásokat, sok emberrel beszélgetett, hogy benyomásokat szerezzen a tudósról.

Lehet, hogy életükben Lenhossék és Apáthy tudományos versenytársak voltak, utóéletükben azonban immár társak lettek az elismert, európai hírnévvel is bíró intézmény szellemiségének alakításában.

Tolnai Kata

Fotó: **D. Kiss Balázs**